

Kraków – warto wiedzieć

Młodzież polska poza krajem

III Kongres Polskich Towarzystw Naukowych na Obczyźnie

W dniach 7–11 września tego roku, pod patronatem honorowym prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego, odbędzie się w Krakowie III Kongres Polskich Towarzystw Naukowych na Obczyźnie. Każdy Kongres ma myśl przewodnią. Tym razem brzmi ona: *Młodzież polska na obczyźnie – zadania edukacyjne*. Organizatorami Kongresu są: Polska Akademia Umiejętności, Uniwersytet Jagielloński, Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” Oddział w Krakowie, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II oraz Galeria Sztuki Polskiej XIX wieku w Sukiennicach – Oddział Muzeum Narodowego w Krakowie.

Wybrany temat obrad *Młodzież polska na obczyźnie – zadania edukacyjne* jest bardzo aktualny i ważny ze względu na liczne rzesze Polaków żyjących i pracujących poza krajem – mówi prof. Dorota Praszalowicz z Uniwersytetu Jagiellońskiego. – W tej zbiorowości jest znaczny procent dzieci i młodzieży, o której ojczyzną edukację należy zadbać. Takimi sprawami nie zajmowano się wcale w czasach PRL. Obecnie powinno to być zadaniem naszego kraju, o ile władze mają ambicję troszczenia się o swych wychodźców oraz o podtrzymanie z nimi kontaktu.

Dorota Praszalowicz:
– *Interesuje nas stan oświaty ojczyźnej w skupiskach polskich poza krajem.*

fol. Bogdan Zimowski

Zapytaliśmy prof. Praszalowicz o nadzieje, jakie wiąże z Kongresem? – Mam nadzieję, że uda nam się rozpocząć zbieranie rozproszonej dotąd wiedzy na temat stanu oświaty ojczyźnej w skupiskach polskich poza krajem. Owo rozproszenie wynika z faktu, iż badania, jakimi dysponujemy, dotyczą pojedynczych krajów, czasami wybranych regionów lub miast i często skupiają się na jednym typie szkolnictwa. Na to nakłada się zróżnicowanie programów skierowanych do polskiej młodzieży poza krajem. Wszystko to sprawia wrażenie chaosu. Krokiem wstępnym jest zatem uporządkowanie naszej wiedzy i rozpoczęcie debaty na temat przyszłych rozwiązań.

Zdaniem prof. Praszalowicz ważne jest wysłuchanie tego, co mają do powiedzenia z jednej strony badacze, z drugiej – nauczyciele pracujący wśród młodzieży polskiej poza krajem, a z jeszcze innej strony osoby koordynujące wysiłki oświatowe. Pozwoli to na sformułowanie sensownych rozwiązań. Doświadczenie bowiem uczy, że najpierw przedstawiciele różnych środowisk muszą się spotkać i spokojnie porozmawiać. Kongres da okazję do takiego spotkania i takiej rozmowy.

Po raz pierwszy – za sprawą prof. Andrzeja Szczeklika, wiceprezesa PAU, zagości na Kongresie tematyka medyczna. Sesja pt. *Medycyna i opieka zdrowotna: kształcenie młodzieży polskiej na obczyźnie*, zmierzać będzie do poznania sytuacji towarzystw i zrzeszonych w nich lekarzy polskiego pochodzenia – ich dążeń, zamiarów, ambicji, potrzeb

– i oczywiście – do oceny stanu nauczania polskiej młodzieży na obczyźnie i wskazania głównych problemów oraz niedostatków. Służyć temu mają prezentowane przez ekspertów raporty. Celem sesji będzie nie tylko zapoznanie się z problematyką towarzystw medycznych na obczyźnie, ale też otwarcie – w ramach Kongresu – możliwości bliskiej współpracy i niesienia pomocy przez Polskę. Dotyczyć to będzie zwłaszcza Polaków zamieszkujących tereny dawnego ZSRR. Na ich udział we współpracy zwrócona zostanie szczególna uwaga.

fol. Bogdan Zimowski

Andrzej Szczekliki:
– *Zmierzać będziemy do poznania sytuacji towarzystw i zrzeszonych w nich lekarzy polskiego pochodzenia.*

– Uznaliśmy, że we wzmacnianiu emocjonalnych więzi Polonii z krajem pochodzenia – mówi prof. Andrzej Szczekliki – kluczową rolę odgrywa troska obywateli tegoż kraju o los osób osiedlonych poza jego granicami. Możemy ją okazać dzięki nieustannemu poznawaniu ich problemów oraz potrzeb i wyjściu im naprzeciw, co jesteśmy w stanie uczynić w trakcie bezpośrednich spotkań i rozmów.

Wynikiem sesji medycznej ma być stworzenie przez Polską Akademię Umiejętności centrum informacyjnego, którego zadaniem będzie dostarczanie informacji o organizowanych na terenie Małopolski stypendiach oraz stażach, z których korzystać mogą Polacy mieszkający poza granicami kraju; program ten będzie zamieszczony w internecie. Z uzyskanych danych wynika, iż np. stypendia dostępne w Małopolsce, często nie są wykorzystywane ze względu na brak właściwej informacji o nich. Ideą centrum informacji o stypendiach jest również wsparcie osób polskiego pochodzenia w umacnianiu swojej pozycji społecznej w miejscu zamieszkania.

Spotkanie posłuży również zmanifestowaniu naszego poczucia odpowiedzialności za Polaków mieszkających poza krajem, za polską młodzież na obczyźnie; posłuży przekazaniu im polskich wartości. Polonia tworzy towarzystwa naukowe, przyczyniające się do dalszego propagowania tychże wartości pośród Polaków, a także do przekazywania ich z pokolenia na pokolenie.

Andrzej Szczekliki

Prof. Andrzej Szczekliki dodaje: – Przewidujemy też zorganizowanie regularnego udostępniania podręczników naukowych dla polskich towarzystw lekarskich naukowych na obczyźnie. Skorzystamy w tym z doświadczenia wydawnictwa „Medycyna Praktyczna”, które rozpoczęło już rozpowszechnianie podręczników polskich na naszych dawnych Kresach Wschodnich.

MARIAN NOWY